

THE POLISH JOURNAL OF BIBLICAL RESEARCH

Vol. 18, No. 1-2 (35-36) – December 2019

Edited by Zdzisław J. Kapera

The Enigma Press
Kraków - Mogilany 2019

THE POLISH JOURNAL OF BIBLICAL RESEARCH

Founded in 2000

Edited by Zdzisław J. Kapera

Published and distributed by:

The Enigma Press

ul. Podedworze 5, 32-031 Mogilany, Poland

e-mail: enigma@post.pl

Our website: www.enigmapress.pl

Current annual subscription (two issues): € 85.00 / US\$ 100.00

This double issue: € 85.00 / US\$ 100.00

All back issues available. Nos. 1-18 price per copy: € 25.00 / US\$ 35.00

Nos. 29-32: € 42.50 / US\$ 50.00

Original cover design by Justyna Chwastek

Cover photograph © Maciej Basiuk, SBP/The Enigma Press Archive

Recommended abbreviation: PJBR

ISSN: 1641-7224.

Printed in Poland

Ekodruk, Kraków

Nakład 100 egz.

Printed in June 2020

Next issue will appear in Autumn 2020

**Contents of the volume 18 (Nos. 35-36)
of the “Polish Journal of Biblical Research”, 2019**

*

C o n t r i b u t i o n s

Edward LIPIŃSKI, A Fresh Look at Problematic Tribes and Rulers	7
Problematyczne nazwy szczepów i władców	22
Zdzisław J. KAPERA, Yamani’s Rebellion in Ashdod in the Light of Sources and Excavations	25
[Rebelia Yamaniego w Aszdodzie w świetle źródeł i wykopalisk]	38
Marcin CHROSTOWSKI, Proverbs 1-9 in the Light of Extra-Biblical Wisdom Texts	39
Prz 1-9 w świetle mądrościowych tekstów pozabiblijnych	54
Andrzej J. OBIDOWICZ, Noah’s Ark Paradoxical Picture	55
Paradoksalny obraz arki Noego	65
Paweł Marek MUCHA, What is the Original Title of Matthew?	67
Jaki jest oryginalny tytuł Ewangelii Mateusza?	87
Paweł Marek MUCHA, The Millenial Kingdom (Rev 20:1-8) in Light of the New Theory	89
Tysiąclecie Królestwo (Ap 20,1-7) w świetle nowej teorii	93
Grzegorz KUBSKI, Some Remarks About the Polish Ecumenical Translation of the Scripture - With Special Reference to the Translation of the Gospel	95
Kilka uwag o polskim ekumenicznym przekładzie Pisma Świętego – szczególnie na przy- kładzie Ewangelii	113
Zdzisław J. KAPERA, The Second Bible Translation Conference at Ty- nec, 2019	115
[With abstracts of papers delivered by Krzysztof Bardski, Jerzy Brzo- zowski, Albert Gorzkowski, Stanisław Koziara, Marcin Majewski, Joana Nowińska, Marek Piel, Renata Przybylska, Anna Rambiert-Kwa- śniewska, Adam Sikora, Damian Sochacki, Przemysław Turek]	
Druka konferencja przekładów Biblii, Tyniec 2019	138

R e v i e w a r t i c l e s

Dariusz DŁUGOSZ, Une encyclopedié contemporaine de la Bible	139
Zdzisław J. KAPERA, Remarks on a History of Symposia of the Polish Biblical Scholars (1959-2012)	145
Edward LIPIŃSKI, Faces of Imperial Antioch	151

R e v i e w s

General

A. Ercolani, P. Xella, eds., Encyclopaedic Dictionary of Phoenician Culture. Vol. 1: Historical Characters (by Edward Lipiński)	157
David Hamidović, Xavier Leveils, Christoph Mézange, eds., Encyclo- pédie des messianismes juifs dans l'antiquité (by Edward Lipiński)	160
Sh. Hasegawa, Chr. Levin, K. Radner, eds., The Last Days of the King- dom of Israel (by Edward Lipiński)	165
Martin Hengel, Anna Maria Schwemer, Jesus and Judaism (by Zdzisław J. Kapera)	167
David Hellholm, Dieter Sänger, The Eucharists - its Origins and Contexts, Sacred Meal, Communal Meal (by Antoni Tronina)	169
Izaak J. de Hulster, Figurines in Achaemenid Period Yehud (by Edward Lipiński)	172
Joanna Jaromin, Piotr Łabuda, eds., Archeologia Piętej Ewangelii. [Essays in memory of V. C. Corbo, OFM] (by Zdzisław J. Kapera)	174
Elif Hilal Karaman, Ephesian Women in Greco-Roman and Early Christian Persective (by Zdzisław J. Kapera)	177
Gary N. Knoppers, Judah and Samaria in Postmonarchic Times (by Zdzisław J. Kapera)	180
Christian Körner, Die zyprischen Königtümer im Schatten des Gross- reiche des Vorderen Orient (by Edward Lipiński)	181
Ewdoksia Papuci-Władyka, ed., Pafos – misterium miasta Afrodyty / Paphos – Mystery of the City of Aphrodite (by Zdzisław J. Kapera)	186
Josephine Crawley Quinn, À la recherche des Phéniciens (by Dariusz Długosz)	188
Johannes Unsok Ro, ed., Story and History. The Kings of Israel and Judah in Context (by Zdzisław J. Kapera)	192
Laura V. Schimmelpfennig, Reinhard Gregor Kratz, eds., Zahlen- und Buchstabensysteme im Dienste religiöser Bildung (by Paweł M. Mucha)	195
Dariusz Sztuk, ed., Omnium artifex docuit me sapientia (Mdr 7,21) [Festschrift for Stanisław Jankowski] (by Zdzisław J. Kapera)	200
Joachim Śliwa, Starożytny Egipt oczami Polaków (by Zdzisław J. Kapera)	202
Stanisław Wronka, ed., Sześćdziesiąt lat "Ruchu Biblijnego i Liturgicz- nego" w służbie odnowy biblijnej w Polsce (by Edward Lipiński)	205

Old Testament

- Richard J. Bautch, Mark Lackowski, eds., On Dating Biblical Texts to the Persian Period (by Edward Lipiński) 206
- Dariusz Iwański, Księga Lamentacji. Jahwe zniszczył. Rozdz. 1-2 (by Edward Lipiński) 210
- Antoni Jan Ołów, Symbolika ryby w Piśmie Świętym (by Edward Lipiński) 211
- Wojciech Węgrzyniak, Psalm 83. Teksty – egzegeza – konteksty (by Edward Lipiński) 213

Second Temple

- Wojciech Bejda, Des Saül à Josiah. Monarchie biblique dans les Antiquités judaïques 214
- Mika J. Pajunen, Jeremy Penner, eds., Functions of Psalms and Prayers in the Late Second Temple Period (by Edward Lipiński) 217
- Antoni Tronina, Ze skarbcza biblijnych apokryfów (by Edward Lipiński) 221
- Antoni Tronina, Ze skarbcza biblijnych apokryfów (by Dariusz Długosz) 223

New Testament

- Brian C. Dennert, John the Baptist and the Jewish Setting of Matthew (by Edward Lipiński) 226
- Tobias Georges, ed., Ephesos. Die antike Metropole im Spannungsfeld von Religion und Bildung (by Zdzisław J. Kapera) 227
- Laura J. Hunt, Jesus Caesar (by Zdzisław J. Kapera) 229
- Cezary Korzec, ed., “Miłujcie waszych nieprzyjaciół!” Mt 5,44. Chrześcijaństwo wobec prześladowań (by Edward Lipiński) 231
- Jens Schröter, Simon Buttica, Andreas Dettwiler, eds., Receptions of Paul in early Christianity (by Zdzisław J. Kapera) 234
- Jens Schröter, Tobias Nicklas, Joseph Verheyden, eds., Gospels and Gospel Traditions in the Second Century. Experiments in Reception (by Edward Lipiński) 236

P h. D. d i s s e r t a t i o n

- Marcin CHROSTOWSKI, Księga Tobiasza - przypowieść o początkach diaspory Izraelitów w Mezopotamii [Book of Tobit - a Parable of the Beginning of the Israelite Diaspora in Mesopotamia] 239

C h r o n i c l e

- Dariusz DŁUGOSZ, Une nouvelle présentation Département des Antiquités Orientales: *Ougarit, une cité méditerranéenne* 245
- Dariusz DŁUGOSZ, Nouvelle exposition d'archéologie au musée du Louvre: *Royaumes oubliés. De l'empire hittite aux Araméens* 247

Professor Edward Lipiński will celebrate his ninetieth birthday in June 2020, when this issue is released. The Editor of the *PJBR* takes this occasion to express his deep gratitude to the celebrant for more than five decades of very friendly cooperation and to wish him continued fruitful research on the Bible and the Ancient Near East. May God keep Professor Lipiński in good health for many years to come.

AD MULTOS ANNOS